

16. Past

*Vodo pravěká,
snad nemiluješ, dítě, člověka?
Antonín Dvořák, Rusalka*

Mara měla pocit, že snad spolkla rampouch. Bolestivě ji píchal v žaludku a roztrásal ji zimou. Když stála na zastávce autobusu, musela si pažemi obejmout tělo, jak se třásla. Asi na mně ke všemu ještě něco leze. Kdybych tak měla auto, zatoužila, měla bych o tolik pohodlnější život. Po nepříjemné cestě v hrkajícím autobuse ušla ještě ten kus k sobě domů. Budu chtít auto, ujasnila si. Ať jen Peter zkusí cokoli namítat. Některé věci nepodléhají promlčení, takže bacha, vážený.

Přišla domů, uvařila si čaj proti nachlazení a k němu přiložila paralen. Na záznamníku našla vzkaz od Michala, který se zajímal, jak se jí daří. Od deseti k pěti, ty moudrá hlavo, řekla mu v duchu Mara. Bylo jí špatně a neuměla rozlišit, jestli víc po těle nebo po duši. Cítila se zoufale osamělá, opuštěná jako toulavá kočka. Naposledy takovou mizérii zažívala, když ji Tomáš tehdy odvezl domů. A tentokrát je v tom taky namočený.

Přesunula si hrnek s čajem do ložnice a zalezla do postele. Poslední útočiště, pomyslela si drkotajíc zuby. V krku ji začínalo šubavě bolet. Dnes už nic nespravím, říkala si, když kladla hlavu na polštář a zavírala oči. Zítřka. Zítřka o všem rozumně pouvažuju, jak mi radila Karolina. Hlavně bez očekávání a bez emocí.

Neklidně usnula. Ve spánku ji rušil havran, který nad ní s hlasitým krákaním lítal a pořád na ni dorážel. Odháněla ho, jak mohla. Dneska ne, dej mi pokoj. Byl vytrvalý a nad ránem nad ní stejně získal převahu.

Letěli spolu nad zalesněnou krajinou. Hluboko dole pod nimi vlci rvali nějaké velké zvíře, které příšerně naříkalo skoro lidským hlasem. Železitý pach krve stoupal až k ní. Přímou cítila, jakou má Krumm chuť na zbytky té hostiny.

Ne, to ani náhodou ne. Při té představě se jí zvedal žaludek. Já o tobě, Krumme vím, že jsi mrchožrout, ale mě do těch svých hnusných zálib nezatahuj.

Letěli tou krajinou dál až k noční vaře, kterou si tam rozdělali nějací chlapi. Zněla hlasitá divoká muzika a chlapi tancovali odzemek. Ten, co tancoval nejlépe, měl krásnou urostlou postavu a dlouhé vlasy. Byl oblečený jenom ve volných lněných kalhotách ukončených širokým koženým opaskem a v krpcích s vysokým řemínkovým šněrováním na bílých vlněných ponožkách.

Chci pryč, Krumme, kňourala Mara. Chlapi mě nezajímají. Jsou to parchanti, jeden jako druhý. A ti, do kterých bys to neřekl, jsou parchanti ze všech největší.

Krumm se na ni vztekle vrhnul a praštil ji zobanem rovnou do čela. Ta rána v ní něco uvolnila. Z očí se jí konečně vyhrnuly slzy a s nimi i veškeré bolestivé poznání.

Já jsem zamilovaná, uvědomila si. Jsem zamilovaná do pana Doolittlea. Panebože, tohle se nesmí nikdo, ale opravdu vůbec nikdo dozvědět. Kéž bych to nevěděla ani já sama.

Co budu dělat, meditovala ráno, když celou tu svou neradostnou bilanci shrnula. Je to tak.

Zamilovala jsem se do *medvídka* Tomáše. Odříkaného chleba největší krajíc. Můžu si sice svařit lékořici, k tomu cukr se skořicí, ale z minulosti vím, že je to nanic.

Mara neprožívala ani jedinou pozitivní emoci, která se obvykle se slovem zamilovanost pojí.

Všechny lásky, které zatím prožila, byly jako pozvání k tanci s ďáblem. Akorát to bylo někdy tango a jindy šlapák. Konce však byly vždycky stejné, poznamenané sobectvím, zlobou a násilím.

Teď už ďábel v podobě krásné kuchařky a účetní v jedné osobě ani nečekal a vstoupil do děje hned na počátku. Mara si s nevolí uvědomila, jak je Tomáš z Anny vždycky unešený. Hrozně ji popudilo, když je spolu naposledy viděla sedět v bistro, poté co se vrátili z nějakého výletu ve dvou. Do přírody ji bere, aby si odpočala. Že já pro něj makám od nevidím do nevidím a ještě přes čas, to je mu jedno. Odkáže mě do patřičných mezí, kdy se mu jenom zachce. Na Nikolaje je Tomáš v poslední době jako kat. Jasně, je pro něj konkurentem u té kuchty, u té slepice omezené,

s vařechou srostlé. Jak se mi to jenom přihodilo, pane bože, lámala si hlavu. Takhle blbě spadnout do vlastní pasti.

Zamilovat se měl přece on do ní, do Mary. Nebyl sice žádná velká hvězda, ale byl to příjemný chlap, který po ohavném Šimonovi a nečitelném, lehce šíleném krasavci Nikolajovi vzbuzoval naději na kousek normálního, bezpečného vztahu. Vzpomněla si, jak se radovala ze snadného vítězství, když jej získala jako partáka pro společenský život. Samozřejmě, tohle byla verze pro něj. Od začátku chtěla, aby se zamiloval. Pak by mu dala lehce pocítit, jak pitomé zásady stanovil, co se týče oddělování práce a vztahů. Určitě měla v plánu nechat se trochu usmířovat a prosit. A potom, až by ji dost odprosil, by jim eventuelně spolu mohlo být docela fajn.

Co budu dělat, opakovala si, zatímco si svařovala čerstvý zázvor a hledala pastilky proti bolesti v krku. Opravdu jí nebylo dobře, měla zvýšenou teplotu, což mívala jenom výjimečně a v krku jí hořelo. O co, že mi nikdo ani nezavolá, pes po mně neštěkne. Kdo by se o mě taky staral, když je mi blbě, žejo. Na snídani ani pomyslení. Upíjela čaj a pozorovala skrz okno mokrou zahradu. Kapky deště dopadaly s tichým šuměním na listy keřů, které se pod nimi jemně otrásaly. Zázvor ji uklidňoval svou vůní a svým teplem uvolňoval její bolavý krk.

Ach, můj bože, přemýšlela. Muselo se mi to přihodit nějak v rámci toho pygmalionského úsilí. Vždyť jsem ho měla pořád plnou hlavu. Od rána do večera jenom Tomáš a Tomáš. Pořád jsem vymýšlela, co by mu slušelo a co by se mu líbilo, co se hodí k jeho životnímu stylu a tak stále dokola. K tomu ještě i to focení, u něhož jsem měla už poprvé potíže udržet si patřičný odstup. A já hloupá jsem si myslela, že se pořád ještě bavím, zatímco past už se chystala sklapat. Povzdychla si a zavrtěla hlavou nad svou zpozdilostí.

Vzpomněla si, jak ho chránila, aby se u Hajdukových hned zkraje nestal obecním kašpárkem, na což se Karolina poměrně dost těšila. Dala si práci vysvětlit mu zásady etikety v potřebné míře, ale zároveň takovým způsobem, aby se ho nedotkla. Byla pořád ve střehu, aby trhliny v narychlo vybudované potěmkinské vesnici Tomášova společenského nátěru zůstaly bez povšimnutí. Občas se vloudila chybka, pravda, jako když tehdy Karolině s vervou doopravdy políbil ruku a to zrovna před pobaveným Nikolajem. Ten si ho, panečku, vychutnal, četla mu to v očích.

Ale vcelku to byly maličkosti, podařilo se jí to dost slušně vychytat, a další plánované lekce etikety a vybraného stolování by spravily ještě mnohé. Ještě že její máma měla příbory a nádobí všeho možného a nemožného druhu. Předkové si na vznešené stolování potrpěli a matka sama také, takže měli všechno, včetně kleštiček na šneky. Bude stačit jenom to vyndat z příborníku na půdě a zinscenovat komplikovanou večeři. Jsou tam vůbec kuriozity, na té půdě, někdy si bude muset najít čas a pořádně ten prostor prozkoumat. Po vernisáži, slibovala si.

Po celý ten čas měla klamný pocit, že Tomáš její vstřícnost oceňuje a její zájem opětuje. Vzpomněla si na polibek, který jí dal tam u Karoliny. Ten byl všechno, jenom ne předstíraný. Ještě teď se při té vzpomínce usmála. Tomášův výkon se pak dočkal jakéhosi kyselého komentáře od Pastorka, ale Johana prostě teď už nikdo nebere vážně. Co se jeho týkalo, dusil se vlastním jedem a Mara měla dojem, že už ani Karolina na něj nemá nervy, jako že s ním vždycky předtím ve všem svorně držela basu. Po svém návratu ze zahraničního léčení chodil zanedbaný, naštvaný a prudil, koho mohl. Docílil akorát tak toho, že se mu všichni začali obloukem vyhýbat.

Na druhou stranu je nutno vzít v úvahu, že to teď má opravdu moc těžké. Navštívím ho, rozhodla se Mara. Možná na mě bude hnusný, ale pojmu to jako skutek milosrdenství. Nakonec jsem Karolině slíbila podporu. Zvedla telefon a vytočila číslo Karoliny. Řekla jí, že leží s nachlazením, ale že by je ráda s Johanem navštívila někdy koncem týdne, kdy už jí bude určitě líp, pokud se jim to hodí.

Hodilo se jim to v pátek dopoledne a tak se tedy domluvily. Dobře jsem se rozhodla, řekla si. Nebudu pasivně čekat a užírat se, jak na mě všichni kašlou. Odsunula se do kuchyně uvařit si další hrnek čaje.

Zazvonil telefon, k jejímu překvapení Tomáš.

„Ahoj, Tome,“ pozdravila. Jen se jí chtěl přeptat, jestli je v pohodě.

„V úžasné pohodě,“ procedila, „Mám teplotu a bolí mě celý člověk.“

„Dovezu ti, co potřebuješ, říkej.“ Tak teda jo, vyjmenovala mu tři položky z lékárny a asi pět z marketu. Vize Tomášovy návštěvy ji přiměla k rychlé návštěvě koupelny. Světle zelené přiléhavé

tričko a široké hedvábné vzorované kimonové kalhoty sladěné s trikem tón v tónu byly tím pravým. Vlasy vyčesala do japonského uzlu a na krk přidala malý šáteček, aby si jej držela v teple. Byla připravena. Napila se čaje a rozhodla se, že se pustí do práce. Všecko je lepší, než nečinné čekání. Nedovolím, aby o mně dál rozhodovali druzí, řekla si znovu statečně. Postavila hrnek na stůl a začala vybalovat kabelu. Zahlédla v tašce jakési neznámé černé desky a chvíli si nad nimi lámala hlavu, než si vzpomněla, že je to Nikolajovo album.

Tak do toho, řekla si, aby se osmělila. Tohle bude přesně ten druh fotek, které nemusím mít. Naaranžované, nepřírozené skupinky, špatně zvolené záběry jednotlivců a komické momentky, ty obzvláště. Vždycky, když se k podobnému objektu jako je tohle album, blížila, bavila se hádáním, která z těch ohavností bude uvnitř převažovat. Tentokrát vsadila na fotky oficírů a venkovské skupinky zabírané někde *na dače*.

Statečně album otevřela. Nedávalo jí to smysl, protože vypadalo prázdné. No, Koljo, oslovila jej v duchu, ty prostě nezklameš. Jsi vždycky ještě divnější, než jsem doufala. Nechala album rozevřené a hleděla na jeho černotu. Od doby, kdy ji Nikolaj navštívil, právě když se koupala, se u ní nic nezměnilo v tom smyslu, že by mu snad na jeho otázku uměla dát nějakou jasnou odpověď. Jediné, co pozorovala, byla její vzrůstající nechuť se problémem s Nikolajem zabývat. Na její vkus byl trochu moc komplikovaný, ten problém i sám Nikolaj. Pravda, řekl jí, že je zamilovaný, ale kdyby opravdu byl, tak by si jen těžko hrál s gumovou kačenkou, zatímco se koupala.

A pokud je vážně zamilovaný a přesto si s tou kachnou hrál, tak je to ještě beznadějnější, meditovala. Možná v rámci té své náboženské praxe po večerech pijou se Zahradníkem litry kafe s bromem. Slýchala, že brom kdysi sypali do kávy klukům na vojně, aby jim zašla chuť na lásku. Vůbec ji ale nenechalo v klidu, když jej viděla s tou kuchtou Annou. Co na ní, propána, všichni vidí, přemýšlela. Trochu zatrásla hlavou ve snaze uspořádat si myšlenky. Nikolaje, ať tak či tak, považovala za svého obdivovatele a měl by rozhodně jejím ctitelem zůstat. V současnosti však, pokud možno, nepříliš důvěrným.

Mara sice nebyla žádná cudná panna, ale vždy měla jen jediného milence, když nebrala v potaz jepičí avantýrky s kolegy. Buďto k němu právě hořela vášnivým citem, nebo se s ním divoce milovala, nebo se spolu do krve hádali, ale vždy to na ni působilo jako spolehlivá blokáda vůči jiným mužům. Žádný jiný, než ten momentálně vyvolený, jí po tu dobu nic neříkal. S objektivní krásou nebo dalšími osobními kvalitami to nemělo co dělat.

Je to prokletí, vzdychla si, ty moje citové úlety. Vzpomněla si, jak to rozebírala s Michalem a udělalo se jí z toho zle ještě teď. Vzal si tehdy na pomoc Dvořákovu operu o Rusalce. Zauvažovala, jestli by Nikolaj snesl pravdu. Jestli mě opravdu miluje, tak třeba počká, až mě to zas pustí. Protože Medvídek, objektivně vzato, přesně zapadá mezi ty chlapy, co to s nimi vždycky končívало špatně. Včera se na ni podíval takovým způsobem, jako by ji chtěl na místě sežhnout a navždy očistit zem od její přítomnosti. Po tom všem, co pro něj udělala a dělá. Anča nedělá nic a Tomáš je samý cukrblik a zdvořilost.

Ale Nikolaj je jiný, nezná druhého takového. Najednou silně zatoužila, aby byl Nikolaj jejím přítelem. Srdce se jí při té představě blaženě otevřelo. Ano, to by chtěla, to by vážně chtěla.

Karolina se sice nahlas smála, když spolu mluvily na téma přátelství s mužem, ale Karolina nezná Nikolaje. Mara jí to tak jako tak nebude věšet na nos.

A co se Medvídko týče, ten čím míň bude tušit, jak jí má v podběráku, tím pro ni bude lépe. Od nynějška si pěkně pohlídá svou rozzářenou ochotu sloužit jeho blahu do roztrhání těla a třeba by si s ním mohla příležitostně dopřát nějaký nezávazný sex. Zbaví se tak snáze svých iluzí o něm a všechno se urychlí. Beztak, usoudila, bude v posteli takový buran jako ve všem ostatním. To by mohlo pomoci. Potlačila chvění, které se jí zmocnilo, když si vzpomněla na zážitek na buranově motorce. Ale to byla její práce a ne jeho, usoudila.

Nebude nikomu hlásit, že s ním spí a Nikolaj se to nikdy nedozví. Potom, až se její nadšení pro Medvídko trochu vybouří, ať si Roháč namluví klidně třeba i tu Anču, jsou pro sebe akorát tak dost dobří, zamračila se. Použité zboží ti ráda přenechám, vážená. Její pohled opět zaregistroval černou plochu prázdného fotoalba. Energicky ho sklapla a vytočila Nikolajovo číslo.

„Ano, Maro,“ ozval se jeho hluboký hlas.

„Ahoj. Chci ti říct, že jsem nemocná, nějaká viróza. Musím zůstat pár dnů v klidu a omezit aktivitu. Volám, abys věděl, že jsem na tebe nezapomněla.“

Trochu zaváhal, než se zeptal. „Chceš, abych se zastavil?“

„Záleží, jestli máš čas, vím, že toho teď máte kupu,“ odpověděla lehkým, neutrálním tónem.

„Tak ve středu večer. Moc rád se vybodnu na společnost paní Karoliny. Co tam, když ty budeš doma.“

Jeho slova ji zahřála u srdce. „Tak domluveni, těším se.“

Představila si Tomáše bez ní u Hajduků. S radostí tě v tom nechám vymáchat samotného, pane Doolittle, pomyslela si. Aspoň mě oceníš. Trochu se uklidnila. Za roh nikdo nevidíme, nevíme, co bude. Ale vždycky je dobré mít aspoň nějaký plán, než nechat ostatní, aby s námi smýkali.

Probudil ji zvonek. V krku ji bolelo přímo pekelně. Vstala a šla otevřít. Je mi fakt zle, usoudila, když ani neřeším, jak vypadám. Tomáš vešel a vnesl do jejího domu svou příjemnou, ráznou, zemitou energii. Vyložil všechno, co jí opatřil, na kuchyňský stůl a zarazil ji, když mu chtěla nákup zaplatit. To je pozornost pacientce, řekl.

Uvařila čaj a nesla jej chodbou. Neodolala a pozvala ho do zadní místnosti s krbem, profláknuté ve společnosti mladých umělců jako dějiště úžasných mejdanů, s psychedelickými obrázky na zdi, avantgardními plakáty a nábytkem vhodným k povalování. Obří přečpaná knihovna a starý psací stůl dodávaly prostředí intelektuální punc.

Rychlým pohledem do zrcadla na chodbě zjistila, že navzdory chorobě vypadá úžasně. Trochu v poslední době zhubla, takže vyhlížela jako modelka. S výraznou tváří, bohatými vlasy a teplotou zrůžovělými líce.

Jeho pohled nevěřičně kroužil po místnosti. V očích měl tak čitelnou směs závisti, obdivu a odsouzení, že se Mara div rozesmála nahlas. Naservírovala čaj na stolek a rozložila se na pohovce do nenucené pózy. Po třetím usrknutí čaje provokativně řekla.

„Nabídla bych ti jointa, jenže jsi na to už starý. A navíc mám hodně přísného šéfa.“

Líně schystala všechno potřebné a začala štihlými prsty balit cigarety.

Přijal její hru. „Řekni mi, co je to za chlapa. Kontroluje ti snad soukromí?“

„Je to pekelný suchar a taky pokrytecký maloměšťák. Snaží se mi na něco přijít, kudy chodí. A kdybys viděl, jak nesmyslně žárlí. Dokonce i na mého kolegu motorkáře, ale stoprocentně by to popřel. Kdyby tušil, že jsem s tebou teď v tomto podezřelém bohémském doupěti, nejspíš letím,“ zasmála se. Kvůli bolesti v krku to zaznělo interesantně chraplavě.

„Vždyť už jsem starý, třeba by byl v klidu,“ opáčil Tomáš. Tolik se toho o sobě snad ani nechtěl dozvědět.

„Jestli mi nedáš joint, tak mi půjč ten svůj.“ Když si zapálila, předala mu ho a on zkušeně potáhl. Tmavé obočí se jí zvedlo údivem a on ukázal v rošťáckém úsměvu silné bílé zuby.

„Teda, v tom je vidět praxe,“ zapředla.

Předal cigaretu zase jí a pak ona jemu. Po třetím potáhnutí si najednou rozpustila svůj uzel, lehla si naznak a položila mu hlavu do klína. Vyfoukl kouř, odložil cigaretu a hleděl na ni.

„Onehdy,“ řekla, „jsem viděla nějaké chlapy v lese tancovat odzemek. Nevíš o tom něco?“

Hrábl jí rukou do bohatých vlasů a ona přivřela oči. „Co měli který na sobě?“ zeptal se a jemně ji prsty pročesával. Popsala mu to a vyfoukla lehce kouř směrem k němu.

„Jak to děláš, Maro?“ zeptal se. Chvilí přemýšlela. Potom malátně vzala jeho ruku a položila si ji na solární plexus. Zavřela oči, tiše dýchala a chvíli společně vnímali vzájemné propojení, hřejivé a příjemné. „Tak nějak,“ naznačila neurčitě.

Potáhl z cigarety.

„Líbilo se ti, jak tancuju?“ zeptal se. Chvilku mlčela a pak důrazně prohlásila: „Jo.“ Rozesmáli se a nemohli přestat.

„Celou dobu se chci zeptat, cos mi to naposled provedla na té motorce,“ podíval se na ni shora a trochu ji zatahal za vlasy. Zvrátila hlavu dozadu a zaúpěla. „Nemohla jsem si pomoci. Harley a ty. Dodnes kvůli tomu trpím všelijakými představami. Chybělo fakt málo a pomilovala jsem se s tebou přímo tam. Naštěstí mě zastavila myšlenka na šéfa a jeho přísné zásady.“

„Pošli ho, vola, do háje,“ řekl chraplavě a lehl si vedle ní. „Mně zase holky zakázal psycholog,“ zavrněl jí do ucha. „Nevím, co mám dělat.“

„Psychologa samozřejmě musíš poslouchat,“ rozesmála se. „Já jsem poslouchala na slovo a vida, v jakém průseru zase lítám.“

Zvedla se na lokty a hleděla mu do tváře. Její vlasy ho šimraly na krku i v obličejí. Jemně na ni foukl kouř.

„Já už dneska nemůžu jet zpátky,“ vysvětlil jí. „Tak můžeš spát na kanapi v ateliéru.“ Pronesla parodujíc ho. Chytil ji a začali se se smíchem jemně kočkovat.

Najednou s tím přestala a zůstala tiše ležet.

„Co je zas,“ zeptal se netrpělivě.

„Medvídek Pú řekl, že ta chvíle před svačinou, ještě než ji sníš, je na celé věci to nejhezčí,“ nadhodila a trochu se usmála. „Je brzo, Tome. Nebo možná pozdě, co já vím. Nabízím ti to kanape.“

„Ne ne ne. To neberu. To už tu jednou bylo, na té motorce. Jdu s tebou.“

„Fajn, Roháčku,“ odvětila lehounce. Vzala ho za špičky prstů a vedla k sobě do ložnice, kolem stolku se zrcadlem, kde byly rozloženy všechny ty třpytivé poklady, k její velké bílé posteli, nad kterou visel obraz havrana. Zapálila před zrcadlem svíčky a založila do přehrávače disk. Ozval se křik ptáků a zvuky mořských vln narážejících na břeh. „To jsem nahrála na ostrovech. Moje oblíbená muzika,“ prozradila a trochu se odmlčela. Atmosféra se neznatelně změnila.

„Dáme si nějaké pití.“ Navrhla mu a přinesla červené, suché a příjemně svíravé. Podala mu vysoký skleněný pohár a on se zhluboka napil. Začal ji líbat, přímočaře a dobyvačně, tak jak byl zvyklý. Cítil, jak pod jeho útokem roztává. Potom, když ji už dost políbil a právě se chystal v milostné hře zásadněji pokročit, najednou ucítil, jako by se od ní proti své vůli vzdaloval a propadal někam do chladné, temné vody.

„Promiň, Medvídku,“ zašeptala mu do ucha a něžně mu foukla kouř do rozčuchaných vlasů. Než pak vedle něho usnula, otočila se kolem jeho těla jako kočka kolem milovaného kotěte a ať se Krumm snažil, jak chtěl, pevně Toma držela celou noc.